

ÁMÓSZ 6-9.

Lapozzunk Bibliánkban Ámósz könyvének 6. fejezetéhez! Izráel, az északi királyság elfordult Istentől. Fényűzésben és nemtörődomségben éltek, hátat fordítva Istennek, amikor békéjüket hirtelen megzavarja egy Bételben megjelenő idegen. Az ismeretlen férfi Bételben, bálványimádásuk egyik központjában jelenik meg, hogy felemelje hangját az északi királyság ellen, és megjövendölje Isten ítéletét. Ámósz egészen hirtelen jelent meg a színen, és Isten hamarosan eljövendő ítéletét hirdette a hitehagyott északi királyság felett. A 6. fejezetben továbbra is elmarasztalja Izráelt: *„Jaj a gondtalanoknak a Sionon, az elbizakodottaknak Samária hegyén, a legkiválóbb nép előkelőinek, akikhez folyamodik Izráel háza! Járjátok be Kalnét, és nézzetek szét! Onnan menjetek a nagy Hamátba, azután menjetek el a filiszteus Gátba: Különbek vagytok-e ezeknél az országoknál, nagyobb-e határuk a ti határotoknál? Ti azt gondoljátok, hogy messze van a veszedelem napja, ezért az erőszak uralmát közel hoztátok! Elefántcsont ágyakon heverésznek, pamlagokon terpeszkednek, megeszik a nyájból a bárányokat, és a hizlalóból a borjúkat! Hár fakísérettel danolásznak, és azt hiszik, hogy zenéjük olyan, mint Dávidé. Kelyhekből isszák a bort, és finom olajjal kenik magukat, de József romlásával nem törődnek”* (1-6. vers). Ámósz jellemzi az északi királyságban uralkodó állapotokat, melyek megpecsételték pusztulásukat. Biztonságban érezték magukat a Sionon, Samária hegyeiben bíztak. Úgy érezték, kiválóan megerősített városokban laknak – Samária városa maga is hatalmas erődítmény volt. Samária tulajdonképpen egy hegytetőn helyezkedik el. A város vízellátását rendkívül leleményesen úgy oldották meg, hogy egy néhány kilométerre fekvő másik hegy forrását Samáriába vezették. Egy alagutat ástak egészen fel Samáriáig, és addig ügyeskedtek, amíg a vízszintkiegyenlítőds törvényszerűségéből adódóan szinte magától fel nem jutott Samáriába a hegytetőre. Így hát a városnak mindig volt elegendő édesvize. Samária továbbá erős falakkal és hatalmas tornyokkal is büszkélkedett, nem meglepő hát, hogy lakói bevehetetlennek tartották. A nép tehát katonai erejében és a város pompás fekvésében bízott, nem pedig az Úrban. A próféta ezért arra kéri őket, látogassanak el néhány korábban bevett városba – ők is azt hitték, hogy erősek és legyőzhetetlenek, mégis vereséget szenvedtek! Ámósz figyelmezteti őket: *„Azt hiszitek, messze még a pusztulás napja, pedig ti magatok hoztátok egyre közelebb az ítélet napját!”*. Természetesen mindig akadnak olyanok, akik kigúnyolják a prófétát, és egyre csak azt mondogatják: *„Ugyan már! Hisz az még évekre van! Mi szépen megyünk tovább! Van még elég olajunk az elkövetkező 100 évre, nincs miért aggódnunk!”*. Pedig az efféle hozzáállással csak még közelebb hoztátok az ítélet napját! Samária királysága rendkívüli módon meggazdagodott Jeroboám uralkodása idején. A Samária városának területén végzet ásatások során elefántcsontból készült bútorokat is találtak a romok között,

Ámósz tehát nem pusztán képiesen fogalmaz, hanem szó szerint leírja a történeteket: az emberek elefántcsont ágyakon heverésztek. Akkortájt az elefántcsont bútorok voltak a legdivatosabbak. Bárányt és borjút lakmároztak, vedelték a bort és dalolászta – nagy fényűzésben éltek. Pedig ott vár rájuk az ítélet a következő sarkon. József romlásával nem törődtek, ezért a legnagyobb fényűzésben élők mennek először fogságba. *„Ezért majd ők mennek a foglyok élén fogságba, és vége lesz a terpeszkedők mulatozásának”* (7. vers).

„Önmagára esküdött az én Uram, az Úr. Így szól az Úr, a Seregek Istene: Utálom Jákób kevélységét, gyűlölöm palotáit: prédára vetem a várost mindenestül” (8. vers). Megint olyan ígérettel találkozunk itt, mely kijelenti, hogy az Úr önmagára esküdött. Napjainkban már alig szoktunk esküdni, régebben viszont igencsak gyakori volt, hogy amikor valaki tett egy kijelentést, csak hogy állításának igaz voltát alátámassza, meg is esküdött, hogy igazat beszél. És persze ilyenkor mindig önmagánál nagyobb dologra esküdött. Azt ugye nem mondhatta: *„A saját nevemre esküszöm, hogy megteszem!”* – hiszen lehet, hogy az ember neve mit sem ér. Az édesanyja tisztességére, vagy az égre, illetve Istenre viszont előszeretettel szoktak esküdni. Jézus azt mondta minderről, hogy ne esküdjünk – nem kéne, hogy esküdözésre szoruljunk, hiszen ha igent mondunk, legyen igenünk valóban igen, ha pedig nemet, akkor értsünk is valóban nemet alatta. Ilyen értelemben tehát az esküdözésnek feleslegessé kéne válnia számunkra, hiszen Isten azt kéri tőlünk, tartsuk meg szavunkat – az igen legyen igen, a nem pedig nem. Akkor majd nem kell esküdöznünk, hogy a másikat meggyőzzük, tényleg megteesszük, amit megígértünk. Ha azt mondom, megteszem, tartsam is be a szavam. Bizonyos esetekben azonban Isten ki akarta hangsúlyozni, mennyire végleges a döntése egy adott kérdésben – például amikor szövetségre lépett népével -, ezért Isten megesküdött. De hát kire is esküdhetne Isten, hiszen nincsen nála hatalmasabb az világegyetemben. Ő a legnagyobb, így kénytelen magára esküdni. Isten tehát annak érdekében, hogy nyomatékosítsa a szövetséget és az Ábrahámnak tett ígéreteket, önmagára esküdvé így szól: *„Gazdagon megáldalak!”* (1Mózes 22:16-17). Ámósz itt azt írja, hogy Isten önmagára esküdvé mondja, gyűlöli Jákób kevélységét, és megígéri, hogy ellenségei kezére juttatja a várost. Pontosan ez is történt.

„Ha tíz ember marad meg egy házban, azok is meghalnak. Ha fölemeli valakinek a holttestét a nagybátyja vagy a rokona, hogy kivigye a házból, akkor odaszól annak, aki a ház belsejében van: Van-e még valaki veled? Az így felel: Nincs! – és hozzáteszi: Csitt, ki ne ejtsd az Úr nevét!” (9-10. vers). Az eljövendő ítéletről szól itt az Ige: az embereket lemészárolják, majd kiviszik a holttesteket a házból és elégetik őket. Abban az időben elterjedt gyakorlat volt a holtak hamvasztása. Számos ember fejében megfogalmazódik mostanában a kérdés, vajon a hamvasztás helyes, vagy helytelen gyakorlat-e a Biblia fényében. Az ószövetségi időkben a hamvasztás elterjedt gyakorlatnak számított. Saul holttestét is elégették, én pedig egyetlen olyan ígéversről sem tudok, amely elítélné a hamvasztást. Nekem sincs vele

semmi bajom. Halálom után azt csinálnak a holttestemmel, amit csak akarnak! Miután a lelkem kiköltözött ebből az öreg házból, többé nem érdekel, mit kezdenek a házzal. Az én szememben a hamvasztás egyszerűen csak felgyorsítja a természetes folyamatokat, és 37 perc alatt elvégzi azt, ami a természetnek nagyjából 37 évbe telne. Semmi bajom a hamvasztással, bár nem mindenki van ezzel így. Pedig miután kiköltözöm ebből a házból, ebből az ütött-kopott sátorból, lesz majd egy mennyei hajlékom, melyet Isten elkészít nekem, „nem kézzel csinált, hanem örökkévaló mennyei házunk” (1Kor. 5:1). Így hát cseppet sem érdekel, mi történik majd halálom után ósdi földi sátrammal. Bizonyos értelemben viszont érdekel, mert nem akarom, hogy az emberek díszes koporsót vegyenek ennek az ősrégi testnek. Nevetséges lenne! Engem ugyan nem érdekel, hogy fenyődobozban, vagy valami másban temetnek el, hiszen az csak egy halott test – az nem én leszek! A testem csupán egy sátor, melyben jelenleg élek. Az igazi énem azonban a lelkem, az pedig elhagyja majd a testem. Szóval azt tehettek majd a holttestemmel, amit csak szeretnétek, de lehetőleg ne verjétek magatokat hatalmas költségekbe! Egyesek olyan nagy hangsúlyt fektetnek a megfelelő díszes koporsóra, pedig fontosabb lenne, hogy a koporsó helyett az emberen legyen a hangsúly. „Mert ha az Úr parancsol, darabokra zúzzák a nagy házakat, a kis házakat pedig törmelékké. Futhatnak-e a kősziklán a lovak, fel lehet-e azt szántani ökrökkel?”. Tény, hogy valóban személyesen kell ellátogatnunk Izráelbe ahhoz, hogy egyik-másik igevers még teljesebben kirajzolódhasson előttünk. Izraelben ugyanis tényleg vannak teljesen kopár sziklás hegyoldalak, a lovak pedig képtelenek felfutni a sziklákon, sőt, a sziklákat felszántani sem lehet. „Ti pedig méreggá tettétek a törvényt, és az igazság gyümölcsét ürömmé. Örültök Lódebárnak, és azt mondjátok: A magunk erejével foglaltuk el Karnaimot! Én majd egy népet indítok ellened, Izráel háza – így szól az Úr, a Seregek Istene -, amely sanyargat benneteket a hamáti úttól a pusztai patakig” (12-14. vers). Isten tehát megfeddi őket.

Az Úr azt is megmutatta Ámósnak, milyen formákban önti majd ki ítéletét a népre. Az Úr ezeket kétségtelenül egy látomásban nyilatkoztatta ki a prófétának. 7. fejezet: „Ezt mutatta nekem látomásban az én Uram, az Úr: Íme, egy sáskarajt teremtett a sarjűfakadás kezdetén, amikor már nőtt a sarjú a királyi kaszálás után” (1. vers). „És lőn, hogy a mint felemésztette a földnek fűvét” – jönnek a sáskák, és teljesen elpusztítják a termést – „azt mondom: Uram, Isten! Légy kegyelmes, kérlek! Hogyan állhasson meg Jákób, hiszen kicsiny?!” (2. vers – Károli). „Mebánta ezt az Úr: nem történik meg! – mondta az Úr” (1-3. vers). Sokszor találjuk magunkat szemben azzal a problémával, hogy az emberi nyelvünk kifejezéseivel kell leírnunk Isten egy-egy cselekedetét. Mivel emberi szavakat alkalmazunk, úgy tűnhet, mintha Isten ugyanúgy reagálna bizonyos dolgokra, mint mi emberek. A harmadik versben szereplő „mebánta” kifejezést talán jobb lett volna úgy fordítani, hogy „megkönyörült”. Isten tehát megkönyörült rajtuk. Az Igében ezt olvassuk: „Nem ember az Isten, hogy hazudnék, nem embernek fia, hogy bármit megbánná” (4Mózes 23:19). Isten sohasem változik, a megbánás kifejezés viszont változást sugall. „Mert én az Úr

meg nem változom” (Mal. 3:6 - Károli). Ahogy azonban Isten cselekvéseit emberi szemszögből vizsgáljuk, bizonyos esetekben úgy tűnhet, hogy Isten mégis megváltozott – Isten belefogott valamibe, de aztán nem vitte véghez. Mivel én is emberként emberi szemmel tekintek Isten tetteire, és csak a behatárolt emberi kifejezésekkel tudom szavakba önteni azokat, kénytelen vagyok azt mondani például, hogy Isten megbánta, amit tervezett – mintha Isten hirtelen meggondolta volna magát. Pedig Isten nem gondolja meg magát. *„Nem ember az Isten, hogy hazudnék, nem embernek fia, hogy bármit megbánná”*. A probléma abból adódik, hogy Isten cselekedeteit kénytelenek vagyunk behatárolt és pontatlan emberi szavakkal jellemezni.

Isten tehát egy látomásban megmutatta Ámósznak, ahogy a sáskák elpusztítják a termést. Ez volt az egyik lehetséges módja Isten ítéletének a nép felett. Amikor azonban Ámósz látja, ahogy a sáskák mindent elpusztítanak, közbenjár a népért, és felkiált: *„Ó, Istenem, ne tedd ezt! Könyörülj a népen, nagyon kérlek!”*. Isten végül valóban megkönyörült rajtuk, és nem küldött pusztító sáskarajt az országra. Az egyik dolog, amit észre kell vennünk, az a próféta közbenjárása a népért, ami nagyon is dicséretes, és szöges ellentéte annak, amit jövő vasárnap olvashatunk majd Jónás könyvében! Látni fogjuk, hogy Jónás feldühödött, amikor Isten nem pusztította el a niniveieket, akikhez prófétálni küldte. Jónásnak esze ágában sem volt közbenjárni a niniveiekért – épp ellenkezőleg, arra bátorította Istent, hogy pusztítsa el a várost! Amikor pedig Isten mégsem pusztította el őket, óriási haragra gerjedt, leült, duzzogott, és azt mondta Istennek, ölje őt meg. *„Ha őket nem akarod megölni, hát ölj meg engem, Uram! Már nem akarok élni!”*. Itt viszont egy olyan prófétát látunk, aki közbenjár a népért, ez pedig sokkal inkább összhangban áll Isten elhívásával egy próféta életére. Istennek kedves, ha a próféta közbenjár a népért. Lehet, hogy nekünk is Isten eljövendő ítéletét kell hirdetnünk, de attól még közbenjárhatunk az emberekért. Ne így hirdessük Isten eljövendő ítéletét: *„Isten végre leszámol veletek, ti gonosz emberek!”*. Egyszerűen csak hirdetjük, hogy ha tovább menetelnek a bűn útján, Isten ítélete ennek elkerülhetetlen eredménye lesz. *„Így hát, forduljatok el a gonoszságtól! Ó, Istenünk, munkálkodj a szívükben! Add, hogy odaforduljanak hozzád!”* – az ember elkezd értük közbenjárni. Sokan félreértik a prófétákat: amikor Isten ítéletét hirdetik, az emberek hajlamosak azt gondolni, a próféták szinte alig várják, hogy a jól megérdemelt ítélet napja elérkezzen. Pedig nem így van. Itt is azt látjuk, hogy Ámósz kihirdeti, Isten ítélete elkerülhetetlen az emberek gonoszsága miatt, de Ámósz mindemellett közbenjár a népért, és kéri Istent, bocsásson meg nekik. *„Hiszen olyan picik! Hogyan állnak valaha is lábra, ha lepusztítod őket!”*.

Ezután újabb látomást lát, melyben tűz emészti meg a városokat, Ámósz pedig ismét közbenjár, és megbocsátásért imádkozik. Isten pedig megígéri, nem bocsát majd rájuk tüzet. *„Ezt mutatta nekem látomásban az én Uram, az Úr: Tüzet hívott elő ítéletre az én Uram, az Úr, és az megemésztette a nagy mélységet. Mikor már a földet kezdte perzselni, ezt mondtam: Ó, Uram, Uram, hagyd abba! Mi lesz így*

Jákóbbal, hiszen oly kicsiny? Megbánta ezt az Úr: Ez sem történik meg! – mondta az én Uram, az Úr” (4-6. vers). „Ezt mutatta nekem látomásban az Úr: Íme, az Úr ott állt egy meredek falon, függőóonnal a kezében. Ezt kérdezte tőlem az Úr: Mit látsz, Ámós? Így feleltem: függőóont. Akkor ezt mondta az Úr: Függőóonnal vizsgálom meg népemet, Izráelt, többé nem bocsátok meg neki”. Ennyire letértek már az egyenes útról. Isten egy függőóonnal vizsgálta népét – a függőóont ugye a függőleges irány meghatározására használták, hogy egyenes sarkakat kapjanak. De amikor Isten feltartotta függőóonját, látta, mennyire letért már népe az egyenes útról – perverz dolgokat műveltek, Izsák áldozóhalmain a Baalt és Astartét, hamis isteneket imádtak. „Elpusztulnak Izsák áldozóhalmai, romba dőlnek Izráel szentélyei, mert fegyverrel támadok Jeroboám házára” (7-9. vers).

Ezen a ponton azt látjuk, hogy Amacjá, aki papként szolgált Bételben – nem Isten papjaként, hanem egy hamis isten papjaként -, üzenetet küldött Jeroboám királynak Samáriába: *„Ezt az üzenetet küldte Amacjá, Bétel papja, Jeroboámnak, Izráel királyának: Összeesküvést szít ellened Ámós Izráel népe körében. Nem tűrheti el az ország az ő beszédeit! Mert így beszél Ámós: fegyvertől hal meg Jeroboám, Izráelnek pedig fogságba kell mennie földjéről” (10-11. vers).* Amacjá papot aggasztották Ámós próféciái, ezért üzenetet küldött Jeroboámnak, hogy tegyen valamit az ügyben, mert ez a próféta folyamatosan ellenük beszélt saját országukban, és összeesküvést szít a király ellen. *„Ámósznak viszont ezt mondta Amacjá: Te látnok!” – a prófétákat gyakran látnokoknak nevezték, mert beleláttak a szellemvilágba - „Menj el innen, menekülj Júdába, ott keresd meg kenyeredet, és ott prófétáld! Bételben nem prófétálhatsz többé, mert királyi szentély ez itt, és az ország temploma!” (12-13. vers).* Meghagyják tehát Ámósznak, hogy térjen vissza oda, ahonnan jött. Ámós a déli királyságból, Júdából származott, a Betlehemtől délkeletre fekvő Tekóából. Azt parancsolják neki, menjen vissza Júdába, és ott prófétáldjon. *„Ámós így válaszolt Amacjának: Nem vagyok próféta, sem prófétatanítvány. Pásztor vagyok én, és fűgét termeszték. De elhívott engem az Úr a nyáj mellől, és ezt mondta nekem az Úr: Menj, és prófétáld népemnek, Izráelnek! Most azért hald meg az Úr igéjét! Te ezt mondatd: Nem prófétálhatsz Izráel ellen, nem prédikálhatsz Izsák házaról! Ezért így szól az Úr: Feleséged parázna nő lesz a városban, fiaid és leányaid fegyver által esnek el, földedet fölosztják mérőkötéllel, te magad tisztátalan földön halsz meg, Izráel pedig fogságba megy földjéről!” (14-17. vers).* Isten függőóonnal vizsgálja meg népét: akik megfelelnek az egyenes követelményének, megmaradnak, akik viszont eltérnek az egyenestől, elpusztulnak. Ámós azt mondja Amacjának, hogy ő is letért az egyenes útról, ezért el kell pusztulnia – felesége parázna nő lesz a városban, fiai és leányai pedig vele együtt elpusztulnak. Ámós így válaszolt Amacjá papnak, aki lényegében megkérdőjelezte tekintélyét: *„Ki kent fel téged erre a szolgálatra? Melyik teológiára jártál? Kitől kaptad a hatalmad?”.* Akik az Urat szolgálják, gyakran találják magukat szemben ilyen kérdésekkel. Mindez abból a helytelen elképzelésből fakad, hogy a teológiai végzettség felken

bennünket az Úr szolgálatára. Pedig mi sem áll távolabb az igazságtól. Egyedül Isten kenhet fel valakit a szolgálatra. Igen, a teológiai tanulmányok valóban hasznosak lehetnek, de egyedül Isten kenhet fel valakit a szolgálatra. Hány fiatal lelkipásztor van közöttünk is, akik mindenfelé gyülekezeteket plántáltak, és nem jártak sem teológiára, sem bibliaiskolába. Előfordul, hogy nekik is feltesznek bizonyos kérdéseket – kiváltképp, amikor egyre csak nő a gyülekezet, és már a legnagyobb a városban: „Ki nevezett ki téged ebbe a pozícióba? Kitől kaptad erre a felhatalmazást?” – kérdezik ilyenkor sokan. Ők pedig csak azt válaszolhatják: „Kábítószert terjesztettem, de közben az Úr megragadta az életemet, megváltoztatott, és most már az evangéliumot terjesztem!”. „Ámósz, honnan jöttél, és ki hatalmazott fel arra, hogy prófétálj nekünk?”. Ámósz pedig így válaszolt: „Nézzétek, én csak egy pásztor vagyok, és fűgét termeszték. Amikor a nyájamra vigyáztam, Isten elhívott engem, hogy menjek és prófétáljak!”. Ámósznak ne volt teológiai végzettsége – egyszerűen csak elhívta őt Isten.

Érdekesnek találom, hogy Keresztelő János szolgálatát ugyanígy megkérdőjelezték. Amikor a pusztában prédikált, megkeresték őt a farizeusok, és megkérdézték tőle, kitől kapott felhatalmazást arra, hogy kereszteljen. Még Jézus szolgálatát is megkérdőjelezték, és megkérdézték tőle, kitől kapott hatalmat arra, amit tesz. Így hát én már csak mosolygok, amikor hozzám is odajönnek, és nekem szegeznek a kérdést: „Ki bízott meg téged ezzel a szolgálattal? Ki nevezett ki erre a szolgálatra?”. Egyértelmű, hogy Keresztelő Jánost Isten nevezte ki a szolgálatra, és nem volt ez másként Ámósz esetében sem. Az emberek viszont nehezen fogadják el, hogy Isten gyakran egészen átlagos, hétköznapi embereket hív el és használ. Általában ezt látjuk. Isten teljesen átlagos embereket hív el, hogy akaratát teljesítsék. Mi viszont hajlamosak vagyunk különleges példányokként tekinteni azokra az emberekre, akiket használ Isten – piedesztálra emeljük őket, és besoroljuk őket a szuperszentek kategóriájába. Úgy érezzük, ők azért mégiscsak különlegesek, semmiképp sem átlagosak, szinte már az emberi és az angyali között járnak valahol félúton. A lényeg, hogy semmiképpen sem olyanok, mint az átlagember – nem úgy gondolkodnak, ahogy mi, nem is úgy reagálnak a dolgokra. Biztosan mindig mindenre tökéletes a reakciójuk, sohasem dühösek, sohasem feldúltak – biztosan tökéletesek, ezért is használja őket Isten. Pedig nem így van! Isten az átlagos, hétköznapi embereket használja. „*Illés ugyanolyan ember volt, mint mi*” (Jakab 5:17). Semmiben sem különbözött tőled. Ámósz is csak egy egyszerű pásztor volt. Akkor is épp a nyájára vigyázott, amikor az Úr megszólította, és elhívta a szolgálatra. Istennek mindannyiunk életére van egy terve – mindannyiunk számára tartogat feladatokat. Mi viszont sokszor önmagunkat zárjuk ki Isten munkájából, amikor azt mondjuk: „De hát Uram, nem vagyok kellően képzett. Én csak egy teljesen átlagos, hétköznapi ember vagyok. Én csak én vagyok, Uram! Hogyan használhatnál engem?”. Ily módon eleve kizárjuk magunkat a szolgálattól, mondván, hogy túl átlagosak vagyunk. Valahogy azt gondoljuk, Isten nem használ átlagembereket. Látod, mennyi hibád van, és azt gondold, Isten csak

tökéletes embereket használ. Látod, mennyire gyenge vagy, és azt gondolod, Isten nem használja a gyengéket. Pedig Isten átlagembereket használ – Isten téged is használni akar. Azok az emberek, akiket Isten elhívott, mind meglepődtek Isten elhívásán, sőt mentegetőzni próbáltak, hogy ők csupán átlagos emberek. Amikor Isten meglátogatta Gedeont, aki épp búzát csépel a prэшházban, így szólt hozzá: *„Menj, és a te erőddel szabadítsd meg Izráelt Midján markából!”* (Bírák 6:14). Amikor ezt Gedeon meghallotta, azt hitte, viccelődik vele az Úr: „Uram, biztosan összetévesztettél valakivel! Senkik vagyunk, az én nemzetségem a legszegényebb, és pedig a legkisebb vagyok apám házában! Én csak egy átlagos ember vagyok, aki búzát csépel. Miért küldenél engem? Uram, tévedés történt! Én átlagos vagyok, te viszont szuperszenteket használ!” De Isten Gedeont hívta el, és őt használta. Vegyük csak észre, hogy miután Isten hatalmas módon használta Gedeont, az emberek őt is megpróbálták pidesztálra emelni, Gedeon azonban leállította őket, kijelentette, hogy sem ő, sem pedig fiai nem lesznek a nép királya, és visszatért a prэшházba búzát csépelni.

Gondoljunk csak vissza, mi történt, amikor Isten elhívta Mózeszt: „Uram, képtelen vagyok rá! Senki sem fog hinni nekem! Uram, de hát én csak egy egyszerű ember vagyok, már negyven éve itt élek kint a pusztában, és juhokat legeltetek! Miért mondod, hogy mondjam meg a fáraónak, engedje szabadon a népedet? Uram, nekem ez nem fog menni! Én csak egy átlagember vagyok!” De hát Isten pont ilyen embereket használ: átlagembereket. És Isten téged is használni szeretne. Ámósz akkor hívta el Isten, amikor nyáját legeltette. Sokan, akik arra vágnak, hogy életüket Istennek adják, gyakran elkövetik azt a hibát, hogy kilépnek a munkahelyükről, és csak várnak, hogy Isten belevezesse őket abba a szolgálatba, melyet nekik készített. Általában azonban azt látjuk, hogy majd Isten fog elhívni a munkahelyéről, ha szeretne. Szerintem nem helyes az, ha felmondunk, és azt mondjuk, innentől egyszerűen csak az Urat szolgáljuk. „Múlt héten felmondtam, és most csak az Urat fogom szolgálni!”. Hány így gondolkodó embernek kellett már elszenvednie döntése katasztrofális következményeit, éhségtől korgó gyomorral!. *De elhívott engem az Úr a nyáj mellől, és ezt mondta nekem az Úr*” – amikor Péter és János hálójukat javígtatták, Jézus odament hozzájuk, és így szólt: „Hagyjátok a hálójaitokat, és kövessetek!”. Addig viszont ne mozdulj a hálód mellől, amíg az Úr oda nem megy hozzád, és meg nem kér, hogy hagy hátra őket. Máté a vámszedők helyén üldögélt, elment előtte Jézus, és így szólt: „Gyere, kövess engem!”. Máté épp a munkáját végezte, amikor az Úr elhívta. Az Úr pedig téged is el tud hívni jelenlegi munkahelyéről. Ne kell most benyújtandó a felmondásodat, hogy kimenj a pusztába és várj egy látomásra, vagy Isten hívására. Isten ott fog hívni, ahol most éppen vagy, ha hajlandó vagy meghallani a hangját. *„Menj, és prófétálj népemnek, Izráelnek!”* (15. vers). Izráel elhagyta Istent, és hamis isteneket imádott. Isten mégis saját népének nevezi őket. Mikor enged el valakit Isten? Mikor tagad ki téged? Mikor mondja Isten, hogy a népem többé nem az én népem? Isten még azután is tulajdon népeként utalt rájuk, mikor ők már rég

tagadták, hogy Isten az ő istenük. Isten továbbra is sajátjának tart téged. Akarja az életed – nem enged el. Milyen bámulatos, hogy Isten saját népeként beszél rólunk – tulajdon fiának, saját gyermekének szólít bennünket. Teljességgel lenyűgöz, hogy Isten a sajátjának tekint engem!

8. fejezet: *„Ezt mutatta nekem látomásban az én Uram, az Úr: Íme egy kosár érett gyümölcs!”* (1. vers). Ámósz újabb látomást lát, melyben egy kosár érett gyümölcs jelenik meg előtte – barack és őszibarack, szilva, nektarin és cseresznye! *„Ezt kérdezte tőlem: Mit látsz, Ámósz? Így feleltem: Egy kosár érett gyümölcsöt. Ekkor azt mondta nekem az Úr: Elérte a vég népemet, Izráelt, többé nem bocsátok meg neki. Azon a napon jajgatássá válnak a templomi énekek – így szól az én Uram, az Úr. Tömérdék hullal lesz mindenütt, csendben rakják le őket”* (1-3. vers). Óriási pusztulás várt a népre. A templomi énekek is jajgatássá válnak majd, és tömérdék hullal lesz mindenütt, akiket csendben temetnek majd el. *„Halljátok meg ezt ti, akik a szegények vesztét kívánjátok”* – Isten itt megint azzal vádolja őket, hogy a gazdagok sanyargatják a szegényeket - *„és ki akarjátok pusztítani az ország nyomorultjait!”* (4. vers). *„Mert így beszéltek: Mikor múlik el az újhold, hogy gabonát árulhassunk, és a szombat, hogy gabonával kereskedjünk, kisebb vékával, nagyobb súlyokkal, és hamis mérleggel csalva”* (5. vers). Az újhold a szombatnap volt, szombaton pedig ne dolgozhattak. Ezért gyűlöltek az újholdat, és alig várták, hogy elmúljon, hogy újra kereskedhessenek, és profitot termelhessenek. Nem akarták bezárni boltjukat még a szombatnapra sem – olyannyira pénzéhessé váltak, hogy meggyűlöltek a szombatnapot, amikor nem nyithatták ki boltjukat. *„Azt akarod mondani, hogy az emberek annyira pénzéhessé válhatnak, hogy egy héten hét nap akarnak nyitva tartani? Szörnyűség!”*. Nem meglepő, hogy Isten kiöntötte ítéletét. *„Mert így beszéltek: Mikor múlik el az újhold, hogy gabonát árulhassunk, és a szombat, hogy gabonával kereskedjünk, kisebb vékával, nagyobb súlyokkal, és hamis mérleggel csalva”*. Kisebb vékával mértek, vagyis az egy véka liszt már nem egy véka volt, mégis ugyanannyit számoltak fel érte. A véka, vagyis a mérőedény mérete tehát egyre csak csökkent. Emellett nagyobb súlyokat is alkalmaztak, és hamis mérleggel mértek. Idővel odáig fajult a dolog, hogy két külön súlycsomaggal rendelkeztek – az egyiket a vásárlásnál alkalmazták, a másikat pedig az eladásnál. Mivel pedig a súlyok nem voltak központilag egységesítve, egyre átláthatatlanabbá vált a helyzet, és egyre több embert csaptak be: vásárláskor könnyebb súlyokat vetettek be, amikor viszont ugyanazt a portékát másnak eladták, már a nehezebb súlyok kerültek a serpenyőbe. A Példabeszédek könyvében azt olvassuk, hogy a hamis mérleg utálatos az Úr szemében. *„Hogy megvehessük a nincsteleneket pénzen, a szegényeket egy pár saruért, és eladhassuk a hulladék gabonát?”* (6. vers). Becsapták, kihasználták az embereket, és arra kényszerítették a szegényeket, hogy önmagukat áruba bocsássák ennivalóért cserébe. A szegények és szükségben szenvedők kiszípolozása azonban utálatos az Úr szemében.

„Megesküdött az Úr Jákób büszkeségére: Sohasem felejttem el tetteiket! Ne rendüljön meg emiatt a föld, és ne gyászoljon minden lakója? Úgy megemelkedik, akár a Nílus, árad és apad, mint Egyiptom folyója. Azon a napon – így szól az én Uram, az Úr – naplementét idézek elő délben, és sötétségbe borítom a földet fényes nappal. Ünnepeiteket gyászra változtatom, és dalaitokat siratóénekekre. Minden derékra gyászruhát huzatok, minden fejet kopasszá teszek, olyan gyászba borítom őket, amilyent az egyszülöttért tartanak. Ilyen keserves nap lesz a végük” (7-10. vers). Ebben az ígérésben Isten megjövendöli, hogy a nap lemegy majd délben, és sötétségbe borul majd a föld fényes nappal. Egyesek szerint ez csak egy metafora, mely kifejezi azt a pusztulást, szomorúságot és szenvedést, amit a nép megtapasztal majd ellenségeitől. Mint amikor szomorúságunkban néha így sóhajtunk: „Ó, milyen sötét ma ez a világ!”. Mások szerint Ámós ebben az ígérésben bizonyos napfogyatkozásokat jövendölt meg, melyek Izráelben az azt követő húsz évben bekövetkeztek. A 17. századi Usher püspök három napfogyatkozást említ, melyekre az egymást követő években került sor, minden alkalommal egy ünnepnapon: pünkösöd napján, majd a kürtzengés napján, illetve az azt követő évben ismét pünkösöd napján. Ez megmagyarázhatja, hogyan sötétülhet el a föld fényes nappal, és hogyan változhat egy ünnepnap a gyász napjává. I.e. 763-ban volt egy napfogyatkozás – körülbelül 24 évvel Ámós próféciája után. Hozzá kell azonban tennünk, hogy csak Afrika felett volt akkor teljes napfogyatkozás, Samáriában nem. Mégis olvashatunk egy olyan ünnepnapról, egy olyan páskaünnepéről, amikor a föld délben, fényes nappal elsötétült. Ebben az esetben nem lehetett szó napfogyatkozásról, hiszen a páskaünnepet mindig holdtöltekor tartják, de holdtöltekor nincs napfogyatkozás. Mindez Jézus Krisztus keresztre feszítésének napján történt. Emlékezzünk, mit ír az Ige? Sötétség borította a földet a hatodik órától kezdődően. Ez a prófécia akár a Krisztus megfeszítésének idején beálló sötétségre is vonatkozhat – már délben lemegy a nap, a föld elsötétül, és gyászba borul az ünnep. „Minden derékra gyászruhát huzatok, minden fejet kopasszá teszek, olyan gyászba borítom őket, amilyent az egyszülöttért tartanak. Ilyen keserves nap lesz a végük” – a kopaszra borotvált fej egy elhunyt feletti mélységes gyász kifejezése volt.

„Jön majd olyan idő – így szól az én Uram, az Úr -, amikor éhséget bocsátok a földre. Nem kenyérre fognak éhezni, és nem vízre fognak szomjazni, hanem az Úr igéjének hallgatására” (11. vers). Szerintem most épp olyan időket élünk, melyben az emberek éheznek Isten Igéjére. Ebben csak az a paradoxon, hogy talán soha nem állt még ennyi nyomtatott példány a Bibliából a rendelkezésünkre, mint ma – több verzióban és több nyelven, mint valaha korábban. Az éhínség Isten Igéjét illetően azért állt be, mert az emberek már nem hallják Isten szavát. Nem mintha Isten Igéje már nem szólna – csak az emberek már nem hallják. Emlékezzünk, hogy Jézus újra és újra elismételte a gyülekezetekhez címzett levelekben a Jelenések könyvében: „Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek!”. Mindegyik gyülekezetet erre bátorította – akinek van füle, hallja, mit mond a Lélek! De az igazság az, hogy sok

embernek nincs füle, mely meghallaná, mit mond a Lélek. Egyszerűen nem hallják Isten szavát. Nem arról van itt szó, hogy Isten nem szól, hanem arról, hogy az emberek egyszerűen nem hallják Isten szavát. „Nem az Úr keze rövid ahhoz, hogy megsegítsen, nem az ő füle süket ahhoz, hogy meghallgasson, hanem a ti bűneitek választottak el titeket Istenetektől, a ti vétkeitek miatt rejtette el orcáját előletek, és nem hallgatott meg” (Ézsaiás 59:1). Látjátok, a hiba nem Istenben van. Nem arról van szó, hogy Isten nem szól, hanem arról, hogy mi nem figyelünk oda. Még csak ne is arról van szó, hogy Isten ne hallaná imáinkat. De olyan életet élünk, mellyel lehetetlenné tesszük, hogy Isten válaszoljon. Az emberek éhesek voltak Isten szavára, de nem hallották azt. Nézzük csak az eredményt: „Támolyognak majd tengertől tengerig és északtól keletig. Bolyonganak, és keresik az Úr igéjét, de nem találják” (12. vers). Nyugtalanul bolyonganak majd, és próbálnak találni valamit, ami megelégti őket. Milyen nyughatatlan napjainkban is a világ! Az emberek tengertől tengerig, északtól keletig támolyognak, bejárják az egész földet, hogy találjanak valamit, ami megelégti őket. Ha nem hallod Isten szavát, vagy ha nem fogadod el, amit hallasz, vakon kell majd tovább tapogatóznod, miközben kétségbeesetten próbálsz találni valamit, ami betölti a szívedben tátongó űrt. Ez a fajta nyugtalanság mindig annak az eredménye, hogy már nem hallod Isten hangját a szívedben. A szívedben tátongó űr nyugtalanná tesz, és az eredmény: „Azon a napon elepednek a szomjúságtól a szép szüzek és az ifjak” (13. vers). Nem azt írja az Ige, hogy az idősek ájulnak el, hanem a fiatalok, akik még erejük teljében vannak – szomjaznak, és elepednek, mert nincs semmijük, ami megtartaná őket és segítségükre lenne. Még akik erejük teljében vannak, azok sem maradhatnak életben Isten Igéje nélkül. Mennyire szükségünk van rá, hogy halljuk Isten Igéjét! „Akik Samária bálványára esküsznek, és így beszélnek: Dán Istenére mondom!” – Dán az északi királyság, vagyis Izráel vallási központja volt. Itt állítottott Jeroboám oltárt, ahová egy aranyborjút helyeztetett, és azt mondta, ő az az isten, aki megszabadította a népet Egyiptomból. Jeroboám ara buzdította a népet, hogy az aranyborjút imádják istenükként. Az emberek is arra esküdöztek: „Dán Istenére mondom! – vagy: A beérsebai útra mondom! Elesnek, és nem kelnek fel többé!” (14. vers).

Ámósz utolsó próféciájában, a 9. fejezetben, így szól a próféta: „Láttam az Urat az oltárnál állni. Ezt mondta: Üss az oszlopfőre, hogy belerendüljenek a küszöbök, hadd hulljanak a kövek mindnyájuk fejére! Akik megmaradnak, azokat fegyverrel ölöm meg. Nem tud elfutni közülük senki, nem fog megmenekülni közülük senki!” (1. vers). Isten parancsára tehát minden megremeg. Bár megpróbálnak elfutni, nem menekülhetnek. Még ha úgy tűnik is, hogy megmenekültek, nem menekülhetnek. „Ha a holtak hazájába hatolnak be, onnan is kiragadja őket a kezem. Ha az égbe mennek föl, onnan is lehozom őket. Ha a Karmel tetején bújnak el, ott is felkutatom, és megragadom őket. Ha a tenger mélyén rejtőznek el a szemem előtt, ott is parancsolok, és megmarja őket a kigyó. Még ha fogságba mennek is ellenségeik előtt, ott is parancsolok, és megöli őket a fegyver. Szemmel tartom őket, de vesztükre és nem javukra” (2-

4. vers). Isten tehát kiönti ítéletét a hitehagyott Izráelre. Nincs előle menekvés – sem a sírban, sem a mennyben, sem a Karmel tetején, sem a tenger mélyén. Még a fogságban sem. Ott is megöli őket a fegyver. Az Úr kiönti rájuk ítéletét gonoszságuk miatt. *„Ha az Úr, a Seregek Ura megérinti a földet, megrendül az, és gyászol minden lakója. Úgy megemelkedik, akár a Nílus, majd leapad, mint Egyiptom folyója. A mennyben építette meg palotáját, és a földön vetett alapot boltozatának. Szól a tenger vizének, és kiönti azt a szárazföldre: az Úr az ő neve!”* (5-6. vers). Jehova hirdet most ítéletet a hitehagyott nép felett. *„Nem olyanok vagytok-e előttem, Izráel fiai, mint az etiópok?”* – teljes mértékben pogány –, *„Így szól az Úr. Én hoztam ki Izráelt Egyiptomból, a filiszteusokat meg Kaftórból és az arámokat Kírből! Az én Uram, az Úr szemmel tartja a vétkes országot. Kipusztítom azt a föld színéről! Bár mégsem pusztítom ki egészen Jákób házát – így szól az Úr”* (7-8. vers). Isten megőrzi egy részüket, nem pusztítja ki őket teljesen, mert Istennek még van egy csodálatos terve Jákóbbal, Izráel népével. *„Mert én parancsolok a népeknek, és megrostálom Izráel házát, mintha rostával ráznák, de egy szem sem esik a földre. Fegyvertől halnak meg népem vétkesei, akik azt gondolják: Nem ér el minket, és nem talál ránk a veszedelem”* (9-10. vers). Isten tehát kijelenti, hogy eljön az ítélete. Megrostálja őket, szétszóródnak majd mindenfelé a világban. Bizony, ha ma megnézzük a zsidó nép történetét, azt látjuk, hogy valóban szétszóródtak a világban. *„Azon a napon fölállítom Dávid összedőlt sátorát, kijavítom réseit, helyreállítom romjait, fölépítem, és olyan lesz, mint hajdan”* (11. vers). Isten megígéri, hogy helyreállítja Dávid királyságát, és újra fölállítja Dávid összedőlt sátorát. Egyesek úgy értelmezik ezt az ígét, hogy ennek értelmében nem építik föl soha többé Jeruzsálemben a templomot, hanem csak Dávid sátrát, vagyis egy új szentsátort, nem pedig egy templomot építenek majd Jeruzsálemben. Az Igében viszont olyan verseket is találunk, melyek egyértelműen egy új templomról szólnak – konkrét falméretekkel, stb. Dávid sátra tehát Dávid országára utal, melyet Isten újra megalapít. Dávid országát, amely elbukott. *„Azon a napon fölállítom Dávid összedőlt sátorát, kijavítom réseit, helyreállítom romjait, fölépítem, és olyan lesz, mint hajdan”*. *„Birtokba veszik Edóm maradékát és mindazokat a népeket, amelyeket majd rólam neveznek el – így szól az Úr, aki ezt véghezviszi”* (12. vers).

Most pedig Isten jövőbeli áldásairól olvashatunk, és a királyság koráról, amit ma is izgatottan várunk! *„Eljön majd az idő – így szól az Úr -, amikor nyomon követi a szántó az aratót, a szőlőtáposó a magvetőt. Most csurog a hegyekről, és ömlik a halmokról. Jóra fordítom népemnek, Izráelnek sorsát. Az elpusztult városokat fölépítik, és laknak bennük. Ültetnek szőlőket, és isszák azok borát, kerteket művelnek, és eszik azok gyümölcsét. Elültetem őket földjükbe, és többé nem tépik ki őket földjükből, amelyet nekik adtam. Ezt mondja az Úr, a te Istened”* (13-15. vers). Isten megígéri, eljön az idő, amikor újjáépül minden. Bárcsak velünk tarthatnátok egyszer Izraelbe! Bárcsak láthatnátok a szőlősöket és a kerteket, melyeket ők ültettek! Lepusztult városokat építettek újjá. Isten valóban megígérte, hogy újjáéled

majd a föld, és bizony ha napjainkban Izraelbe látogatsz, látod mindazt, amiről az Úr előre szólt: Isten visszavitte népét a földre, az elpusztult városokat újjáépítették, szőlőt ültettek és gyümölcsösöket. Az ember szeme előtt teljeseznek be Isten ígéretei azon a földön! Milyen hűséges is Isten az ő Igéjéhez! Ha Isten valamit kijelent, jobban teszed, ha elhiszed, mert biztos lehetsz benne, hogy meg is történik. Isten egyetlen próféciaja sem vall szégyent. Gyakran előfordul, hogy megjelenik egy ember, és azt állítja magáról, hogy megadatott neki a prófétálás ajándéka, és előre meg tud jövendölni bizonyos eseményeket. Egyesek ezután valóban pontosan meg is jövendöltek bizonyos eseményeket, melyek később bekövetkeztek. Ez viszont még nem feltétlenül bizonyítja, hogy jóslatuk Istentől származott. Ahhoz, hogy valaki tényleg azt állíthassa magáról, hogy Istentől kapja a próféciaikat, száz százalékos pontossággal kell prófétálnia, hiszen Isten egyetlen hibát sem vét soha. A Biblia is kijelenti, hogy az Istentől származó prófécia minden szava beteljesül majd. Isten most már mintegy ezer prófeciánál tart – egyben sem tévedett. Ha már eddig is vagy ezer próféciaja beteljesedett, nagy az esélye, hogy a további prófeciák is maradéktalanul beteljesednek majd a jövőben. Az Ige azt mondja: *„Ezért tehát még jobban kell figyelniünk a hallottakra, hogy valamiképpen el ne sodródjunk. Mert ha az angyalok által hirdetett ige olyan erős volt, hogy minden törvényszegés és engedetlenség megkapta igazságos büntetését, akkor hogyan menekülünk meg mi, ha nem törődünk ilyen nagy üdvösséggel, amelyet az Úr hirdetett először”* (Zsidók 2:1-3).

Isten kijelenti Izrael népéről, hogy nincs számunkra menekvés. Ha a pokolban próbálnak is elrejtőzni, ott is megtalálja őket. Ha a mennyben rejtőzködnek, onnan is lecibálja őket. Ha a Karmel hegycsúcsára menekülnek, utánuk ered. Ha a tenger mélyébe vetik magukat, hogy elrejtőzzenek, kígyót küld, hogy megmarja őket. Nincs menekvés. Még ha fogságba hurcolják is őket, Isten fegyvere oda is követi őket. Isten elől nem menekülhetnek el. Hogyan menekülhetünk meg? Nincs menekvés. Csak egy kiút létezik, amelyet Isten maga biztosított nekünk. A kiút Jézus Krisztus, és a mi csodálatos üdvösségünk. Hogyan menekülhetnénk meg, ha nem törődünk ilyen nagy üdvösséggel? Az egyedüli kiutat Isten biztosította – egyedül Jézus Krisztuson keresztül menekülhetünk meg. De ha te elutasítod őt, nem marad más, csak Isten haragja és tüzes ítélete, amely felemészti minden ellenségét. Ennél egyszerűbben nem is lehet ezt szavakba önteni. Egyenesen az Igéből. Isten eddig is megtartotta a szavát, így biztosra vehetjük, hogy a továbbiakban is hű marad szavához, és befejezi azt, amit elkezdett. Izrael bűnhődött, fogságba hurcolták. Megrostálták, és szétszórták a világ minden táján. De Isten megóvta népét – nem engedte, hogy kipusztuljanak. Már önmagában is csoda, hogy Izrael népe megőrizte nemzeti identitását. A zsidók mindenütt zsidók maradtak, anyaország nélkül is. Isten pedig megígérte, hogy egy részüket megőrzi, kihívja őket a népek közül, és visszaviszi őket a földre. Ők pedig újjáépítik a romos városokat, és a pusztából kerteket és gyümölcsösöket faragnak. Ma pedig azt látjuk, hogy mindezt meg is

tették – saját szemünkkel láthatjuk, ha ellátogatunk Izraelbe. Isten megtartotta az ígérését, és továbbra is hű marad szavához. A prófécia fennmaradó része még teljesedett be, de bizonyosan beteljesedik majd, hiszen eljön majd az a dicsőséges nap, amikor Jézus Krisztus visszatér, Dávid trónjára ül, és megalapítja országát. Akkor majd teljes lesz a kép. Mi pedig vele élünk és uralkodunk majd a földön. Ámósz próféta érdekes figura. Fügetermesztő és pásztor, mégis elhívja Isten, és beteljesíti prófeciáit, bizonyítva, hogy Igéje valóban isteni ihletésű. Ezt bizonyítja ma az is, amit Izraelben látunk – lenyűgöző!